

PLANUL DE PREGĂTIRE PENTRU SATUL TALMAZA

2024

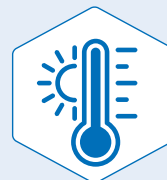

CUPRINS

04	INTRODUCERE
05	GLOSAR
07	CONTEXT REGIONAL
08	ASPECTE-CHEIE AFERENTE SATULUI TALMAZA
10	PROIECTUL: DEZVOLTAREA COMUNITĂȚILOR REZILIENTE ÎN RAIONUL ȘTEFAN VODĂ
12	PROFILUL RISCURILOR DE DEZASTRE ÎN SATUL TALMAZA
15	MĂSURI DE REDUCERE A RISCURILOR DE DEZASTRE – UN EFORT COMUN
17	CONSOLIDAREA REZILIENȚEI SATULUI TALMAZA
18	PLANURI DE PREGĂTIRE PENTRU SATUL TALMAZA

ABREVIERI

BAU	Biroul pentru asistență umanitară
CMC	Comitetul de Management Comunitar
RRD	reducerea riscului de dezastru
PPSU	Plan de pregătire pentru situații de urgență
SAT	sistem de avertizare timpurie
DG	discuții de grup
IGSU	Inspectoratul General pentru Situații de Urgență
SIG	sistem de informații geografice
Helvetas	Helvetas Swiss Intercooperation
HSI	Helvetas Swiss Intercooperation
AICD	asigurarea internă a calității datelor
ÎI	întrevederi informative
APL	autorități publice locale
M&E	monitorizare și evaluare
MEAL	monitorizare, evaluare, responsabilitate și învățare
SND	Strategia națională de dezvoltare
ERR	evaluare rapidă a riscurilor
CSRRD	Cadrul de la Sendai pentru reducerea riscurilor de dezastru
SHS	Serviciul Hidrometeorologic de Stat
UNDRR	Oficiul Națiunilor Unite pentru Reducerea Riscurilor de Dezastru
USAID	Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională

INTRODUCERE

Republica Moldova se confruntă cu o gamă largă de riscuri de dezastre, inclusiv dezastre naturale cum sunt inundațiile și cutremurele, precum și riscuri provocate de om. De-a lungul timpului, Moldova a gestionat dezastrele cu care s-a confruntat într-un mod reactiv, și anume, în loc să anticipeze și să atenueze impactul unui dezastru, aceasta își concentra eforturile pe abordarea consecințelor acestuia. Pentru a interveni în situația riscurilor mereu schimbătoare, o abordare mai proactivă ar crește utilizarea eficientă a resurselor și ar reduce daunele asociate cu pericolele naturale, fiind, pe scurt, o investiție în reziliență. Aliniat cu cadrul de la Sendai privind reducerea riscului de dezastre (CSRRD) planul de pregătire pentru satul Talmaza reprezintă o schimbare strategică importantă, punând accentul pe gestionarea riscurilor mai degrabă decât pe gestionarea dezastrelor. Cadrul de la Sendai subliniază importanța reducerii vulnerabilităților și integrării reducerii riscurilor de dezastre în toate aspectele dezvoltării. Acesta promovează o abordare cuprinzătoare și proactivă, concentrându-se pe înțelegerea riscurilor, întărirea guvernantei și investirea în măsuri de consolidare a rezilienței înainte de a apărea dezastrele. În lumina acestui cadru, planul de pregătire pentru satul Talmaza a fost elaborat cu scopul de a aborda provocările și vulnerabilitățile specifice cu care se confruntă Talmaza. Situat în partea de sud-est a Moldovei,

satul Talmaza este susceptibil la o varietate de pericole care au un impact negativ asupra comunităților sale. Planul are ca scop îmbunătățirea capacității orașului de a gestiona aceste riscuri eficient printr-o serie de strategii și acțiuni bine definite. Include evaluări ale riscurilor pentru a identifica și a înțelege pericolele și vulnerabilitățile locale. Acesta conturează măsuri de pregătire pentru a asigura că comunitatea este pregătită să acționeze înainte de producerea unui dezastru. În plus, stabilește protocoalele de pregătire și răspuns la situații de urgență, și strategii de recuperare pentru a sprijini revenirea orașului la normalitate după un dezastru. Prin respectarea principiilor cadrului de la Sendai, planul de pregătire urmărește să promoveze o cultură a pregătirii în Talmaza. Planul oferă directive clare pentru autoritățile locale, serviciile de urgență și organizațiile comunitare, asigurând o abordare coordonată și eficientă în gestionarea dezastrelor. Prin planificare proactivă și colaborare, planul are ca scop reducerea riscurilor, minimizarea vulnerabilităților și consolidarea rezilienței comunității. În cele din urmă, Planul reprezintă un pas crucial în îmbunătățirea siguranței și rezilienței satului Talmaza. Reprezintă un angajament față de gestionarea proactivă a riscului de dezastre și servește drept instrument esențial pentru protejarea vieților și a bunurilor cetățenilor, sprijinind totodată dezvoltarea durabilă a orașului.

GLOSAR

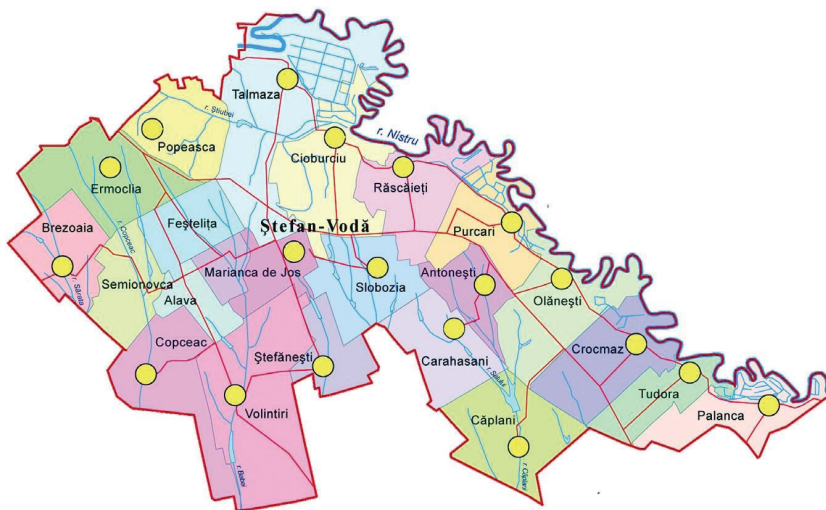
Capacitate	Se referă la resursele, abilitățile și capacitățile disponibile pentru gestionarea și reducerea riscurilor de dezastre. Aceasta include abilitatea de pregătire pentru dezastre, de răspuns la acestea și de recuperare în urma acestora.
Pregătire bazată pe comunitate	Implicarea comunităților locale în planificarea, implementarea și gestionarea activităților de reducere a riscului de dezastre. Această abordare pune accent pe cunoștințele și participarea locală în consolidarea rezilienței.
Plan de urgență	Elaborarea de planuri și proceduri specifice care descriu în detaliu acțiunile care vor fi întreprinse atunci când sunt identificate scenariii sau riscuri specifice.
Gestionarea dezastrelor	Eforturi coordonate de planificare, de răspuns și de recuperare în urma dezastrelor, care acoperă toate fazele, de la pregătire până la recuperare. Implică integrarea diferitelor strategii și resurse pentru a gestiona eficient riscurile asociate dezastrelor.
Reducerea riscului de dezastre (RRD)	O abordare sistematică pentru identificarea, evaluarea și reducerea riscurilor de dezastre. Scopul constă în a minimiza impactul dezastrelor naturale și al celor provocate de om asupra comunităților prin întreprinderea unor măsuri și strategii proactivee.
Sistem de avertizare timpurie	Un set de proceduri și instrumente utilizate pentru a detecta și comunica anticipat potențialele pericole sau amenințări către populație. Sistemele de avertizare timpurie au ca scop furnizarea de informații la timp pentru a permite pregătirea și răspunsul eficient.
Răspuns de urgență	Acțiuni imediate întreprinse pentru a răspunde nevoilor persoanelor și comunităților afectate în timpul și imediat după un dezastru. Acestea includ activități precum căutarea și salvarea, îngrijirea medicală și furnizarea serviciilor esențiale.
Expunere	Gradul de expunere la risc a oamenilor, proprietăților și infrastructurii. Un grad ridicat de expunere înseamnă că o comunitate sau o zonă poate fi afectată de pericole în contextul amplasării geografice sau al condițiilor de mediu.

Pericol	O sursă potențială de daune sau efecte negative care poate provoca un dezastru, cum ar fi evenimentele naturale (cutremure, inundații etc.) sau incidentele provocate de om (accidente industriale, terorism etc.).
Atenuare	Măsurile luate pentru a reduce sau elimina riscurile și impacturile pe termen lung ale dezastrelor. Acestea pot include schimbări structurale, cum ar fi reglementările în construcții, sau măsuri non-structurale, cum ar fi educația și conștientizarea publicului.
Plan de pregătire	Un cadru cuprinzător care definește strategiile, acțiunile și resursele necesare pentru a asigura o pregătire adecvată, un răspuns eficient și o recuperare rapidă în urma dezastrelor. Acesta include ghiduri pentru evaluarea riscurilor, răspunsul de urgență și procedurile de recuperare.
Recuperare	Procesul de restabilire și îmbunătățire a situației comunității sau regiunii afectate după un dezastru. Această fază se axează pe reconstrucția infrastructurii, restabilirea serviciilor și susținerea bunăstării pe termen lung a populațiilor afectate.
Reziliență	Capacitatea indivizilor, comunităților și sistemelor de a anticipa, de a se pregăti, de a răspunde și de a se restabili după dezastre. Reziliența implică consolidarea capacității de a face față și de a se recupera în urma evenimentelor adverse.
Risc	O funcție a pericolului, vulnerabilității și expunerii. Reprezintă potențialul de pierderi sau daune care apare atunci când un pericol interacționează cu vulnerabilitățile și expunerile existente într-o comunitate.
Evaluarea riscurilor	Procesul de evaluare a probabilității și impactului potențial al diferitelor pericole asupra unei comunități sau regiuni. Implică analizarea atât a probabilității apariției evenimentelor periculoase, cât și a vulnerabilității populațiilor afectate.
Părți interesate	Orice individ sau organizație care are un interes sau un rol în eforturile de reducere a riscurilor de dezastre și pregătire pentru acestea. Includ agențiile guvernamentale, organizațiile non-guvernamentale, grupurile comunitare și partenerii din sectorul privat.
Vulnerabilitate	Sensibilitatea unei comunități sau sistem la impacturile pericolelor. Este influențată de factori precum calitatea infrastructurii, condițiile socio-economice și condițiile de mediu.

CONTEXT REGIONAL

Raionul Ștefan Vodă se află în sud-estul Moldovei, aproape de granița cu Ucraina. Regiunea are o economie predominant rurală și agricolă, cu o populație estimată între 50.000 și 60.000 de persoane. Economia locală este în principal bazată pe agricultură, datorită solului fertil care favorizează cultivarea cerealelor, legumelor, fructelor și creșterea animalelor. Activitatea industrială este limitată, iar majoritatea întreprinderilor mici și mijlocii sunt implicate în procesarea produselor agricole și alte servicii. Comerțul, educația și asistența medicală, sunt servicii disponibile în regiune, dar sunt mai puțin dezvoltate comparativ cu cele din zonele urbane.

Venitul mediu în raionul Ștefan Vodă este, în general, sub media națională, din cauza caracterului rural al regiunii și a fluctuațiilor veniturilor din agricultură. Zona se confruntă cu dificultăți legate de dezvoltarea infrastructurii, în ciuda existenței drumurilor locale și a accesului la rutele de transport regionale. Provocările economice cu care se confruntă raionul Ștefan Vodă includ acces limitat la tehnologii avansate și niveluri scăzute de investiții, determinând astfel populația tânără să migreze în căutarea unor perspective mai bune în centrele urbane sau în străinătate. În general, deși regiunea se remarcă prin puncte forte în agricultură și servicii esențiale, se confruntă și cu provocări semnificative specifice zonelor rurale, precum constrângerile infrastructurale și necesitățile de dezvoltare economică.

Figura 1. Harta raionului Ștefan Vodă

ASPECTE-CHEIE AFERENTE SATULUI TALMAZA

Talmaza este un sat prominent situat în raionul Ștefan Vodă din Moldova, la 11 kilometri de orașul Ștefan Vodă și 94 de kilometri de capitala Chișinău. Este așezat în lunca Nistrului, beneficiind de terenuri agricole irigate fertile, esențiale pentru agricultura locală. În ciuda condițiilor favorabile pentru agricultură, locuitorii se ocupă în principal cu viticultura, reflectând o tradiție și o expertiză adânc înrădăcinate în cultivarea viței de vie.

În mod notabil, Talmaza se află la o altitudine de 100 de metri deasupra nivelului mării, fiind unul dintre cele mai înalte așezări din raion. Această altitudine

oferă o anumită protecție naturală împotriva inundațiilor, care sunt o problemă frecventă în zonele mai joase din apropierea râului Nistru. Totuși, satul rămâne expus altor provocări și riscuri de mediu. Conform datelor recensământului din 2004, populația orașului

Resurse funciare, ha

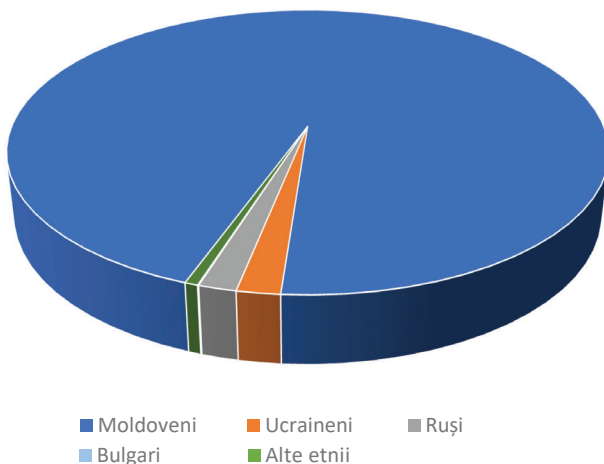
Suprafața totală a teritoriului satului	8 813
Teren intravilan	462
Teren industrial	130
Păduri	281
Resurse acvatice	240
Teren agricol	7 700
Arabil	5 674

Figura 2. Resursele funciare ale satului Talmaza

este de 7.768 de locuitori, dintre care 48,36% sunt bărbați și 51,94% sunt femei. Structura etnică a populației orașului este prezentată în Figura 3.

Satul Talmaza este o comunitate vibrantă, cu o populație de 6.895 de locuitori, conform recensământului din 2004. Satul găzduiește un amestec divers de oameni, cu un număr ușor mai mare de femei (3.450) comparativ cu bărbații (3.445). Cu o populație totală de 7.250 de locuitori, satul Talmaza are aproximativ 2.940 de gospodării, dimensiunea medie fiind de 2,5 persoane pe gospodărie. Satul este renumit pentru producția sa agricolă diversificată, incluzând o gamă largă de legume, cereale, floarea-soarelui, fructe și struguri.

Figura 3. Structura etnică a satului Talmaza

Aceste culturi reflectă solul bogat și condițiile favorabile de creștere din zonă, contribuind la reputația Talmazei pentru produse de înaltă calitate. Pe lângă agricultura de câmp, satul susține un sector robust de producție de lapte și carne, îmbunătățind profilul său agricol. Economia Talmazei este susținută de o varietate de întreprinderi și organizații, inclusiv cooperative agricole și servicii care sprijină industria locală. În ansamblu, satul Talmaza se remarcă ca un hub agricol dinamic, cu o tradiție puternică în viticultură și o rețea bine dezvoltată de activități agricole și economice. Locația sa strategică, împreună cu terenurile fertile și economia locală vibrantă, subliniază importanța satului în cadrul raionului Ștefan Vodă.

Proiectul: **DEZVOLTAREA COMUNITĂȚILOR REZILIENTE ÎN RAIONUL ȘTEFAN VODĂ**

Proiectul „Crearea comunității reziliente în raionul Ștefan Vodă,” finanțat de BHA/USAID și implementat de HELVETAS Swiss Intercooperation, are ca scop îmbunătățirea semnificativă a siguranței și rezilienței în regiune. Având în vizor pericolele specifice, înțelegerea vulnerabilităților locale și implementarea măsurilor de pregătire, proiectul urmărește să protejeze viețile oamenilor, să conserve bunurile și să consolideze cooperarea și coordonarea la nivel comunitar. Această inițiativă subliniază importanța colaborării cu părțile interesate (de exemplu, IGSU) și integrează lecțiile învățate din evenimentele anterioare pentru a asigura strategii eficiente și durabile de gestionare a riscurilor de dezastre.

Abordarea riscurilor de dezastre în satul Talmaza este deosebit de importantă având în vedere expunerii semnificative la o gamă variată de pericole naturale, cum ar fi inundațiile, incendiile de vegetație și vânturile puternice. Aceste pericole au avut efecte grave asupra infrastructurii, economiei și vieții cotidiene a satului, făcând astfel necesară adoptarea de urgență a unor strategii cuprinzătoare pentru gestionarea riscurilor de dezastre.

Satul Talmaza, situat în Lunca Nistrului din Republica Moldova, este expus la o serie de pericole naturale și provocate de om datorită locației sale geografice și condițiilor de mediu. Localizată în zonele joase fertile și plate adiacente râului Nistru, Talmaza se confruntă cu riscuri specifice de dezastre, care sunt modelate de factorii peisagistic și climatici.

ISTORICUL ȘI ÎNȚELEGEREA DEZASTRELOR

2000

INUNDAȚIE ȘI SECETĂ

Ploile abundente din primele luni au dus la inundații localizate, afectând terenurile agricole și infrastructura. Aceasta a fost urmată de o perioadă de secetă care a afectat resursele de apă și a redus randamentele culturilor.

2005

SECETĂ

O secetă semnificativă a lovit Talmaza, caracterizată prin perioade prelungite de precipitații scăzute. Această secetă a avut un impact profund asupra agriculturii, ducând la scăderea recoltelor și la lipsa de apă care a afectat atât agricultura, cât și viața de zi cu zi.

2008

INUNDAȚIE

Ploile abundente persistente au dus la inundații substanțiale. Inundația a afectat case, terenuri agricole și infrastructură, perturbând activitățile zilnice și operațiunile economice din sat.

2010

FURTUNĂ DE ZĂPADĂ

O furtună majoră de zăpadă a provocat perturbări semnificative. Zăpada acumulată a blocat drumurile, a împiedicat transportul și a deteriorat infrastructura, complicând accesul la serviciile esențiale și impactând viața de zi cu zi.

2016

TEMPERATURI ÎNALTE ȘI SECETĂ

Un val de căldură semnificativ a dus la temperaturi extreme care au exacerbat condițiile de secetă existente. Valul de căldură a crescut riscul de incendii și a pus un stres suplimentar asupra resurselor de apă, agravând dificultățile satului cu seceta.

2014

SECETĂ

Satul a cunoscut o altă perioadă de secetă, care a tensionat și mai mult resursele de apă și a redus productivitatea agriculturii. Această secetă prelungită a continuat tendința provocărilor legate de apă, impactând agricultura locală și disponibilitatea apei.

2013

INCENDIU DE VEGETAȚIE

Un mare incendiu de vegetație a afectat periferia orașului Talmaza, distrugând zone împădurite și provocând probleme de sănătate legate de fum. Acest incident a subliniat riscurile asociate cu condițiile uscate și necesitatea unor strategii eficiente de gestionare a incendiilor.

2012

INUNDAȚIE

Talmaza s-a confruntat cu inundații reînnoite din cauza ploilor abundente și a solului saturat de la evenimentele anterioare. Acest eveniment recurent de inundații a exacerbat daunele aduse infrastructurii și agriculturii, evidențiind provocarea continuă a gestionării problemelor legate de apă.

2017

VÂNT PUTERNIC

Vânturile puternice din Talmaza au provocat daune clădirilor, structurilor agricole și liniilor electrice. Evenimentul a evidențiat vulnerabilitatea satului la pericolele legate de vânt și a declanșat discuții cu privire la îmbunătățirea rezistenței structurale și a pregătirii.

2018

INUNDAȚIE

Inundațiile persistente au continuat să afecteze Talmaza, provocând daune suplimentare infrastructurii și terenurilor agricole. Evenimentele repetate de inundații au subliniat provocarea continuă de a gestiona problemele legate de apă și de a atenua impactul acestora asupra comunității.

2019

FURTUNĂ CU GRINDINĂ ȘI INVAZIE DE INSECTE

O furtună puternică de grindină a afectat culturile și echipamentele agricole, ducând la pierderi substanțiale pentru fermierii locali. În plus, o invazie de insecte a compromis și mai mult productivitatea agriculturii, necesitând măsuri sporite de control al dăunătorilor.

2020

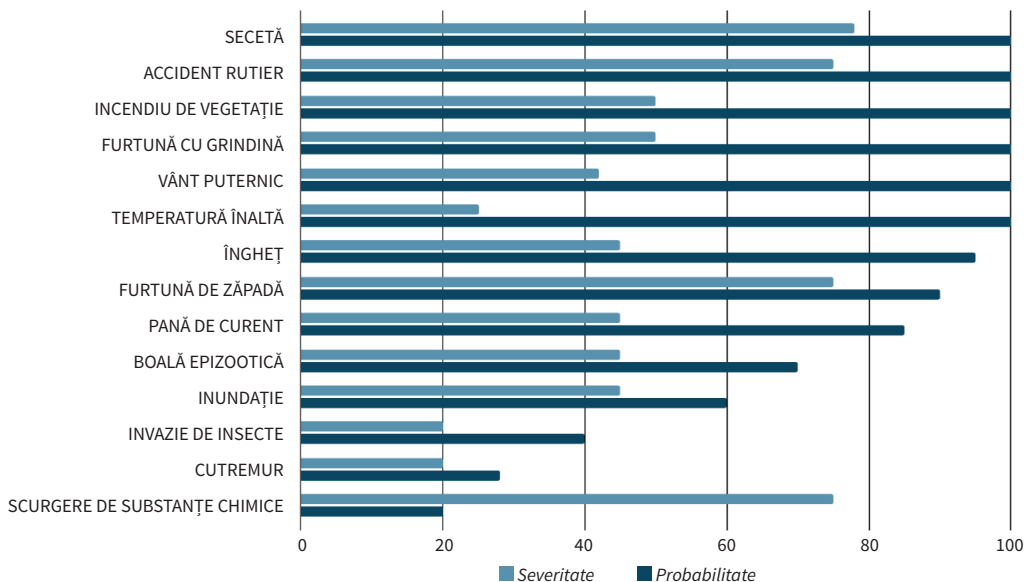
ÎNGHEȚURI

O iarnă neobișnuit de rece a dus la incidente severe de degerături care au afectat atât indivizii, cât și culturile sensibile. Această iarnă de frig a evidențiat vulnerabilitatea satului la condițiile extreme de iarnă și impactul acestora asupra sănătății și agriculturii.

PROFILUL RISCURILOR DE DEZASTRE ÎN SATUL TALMAZA

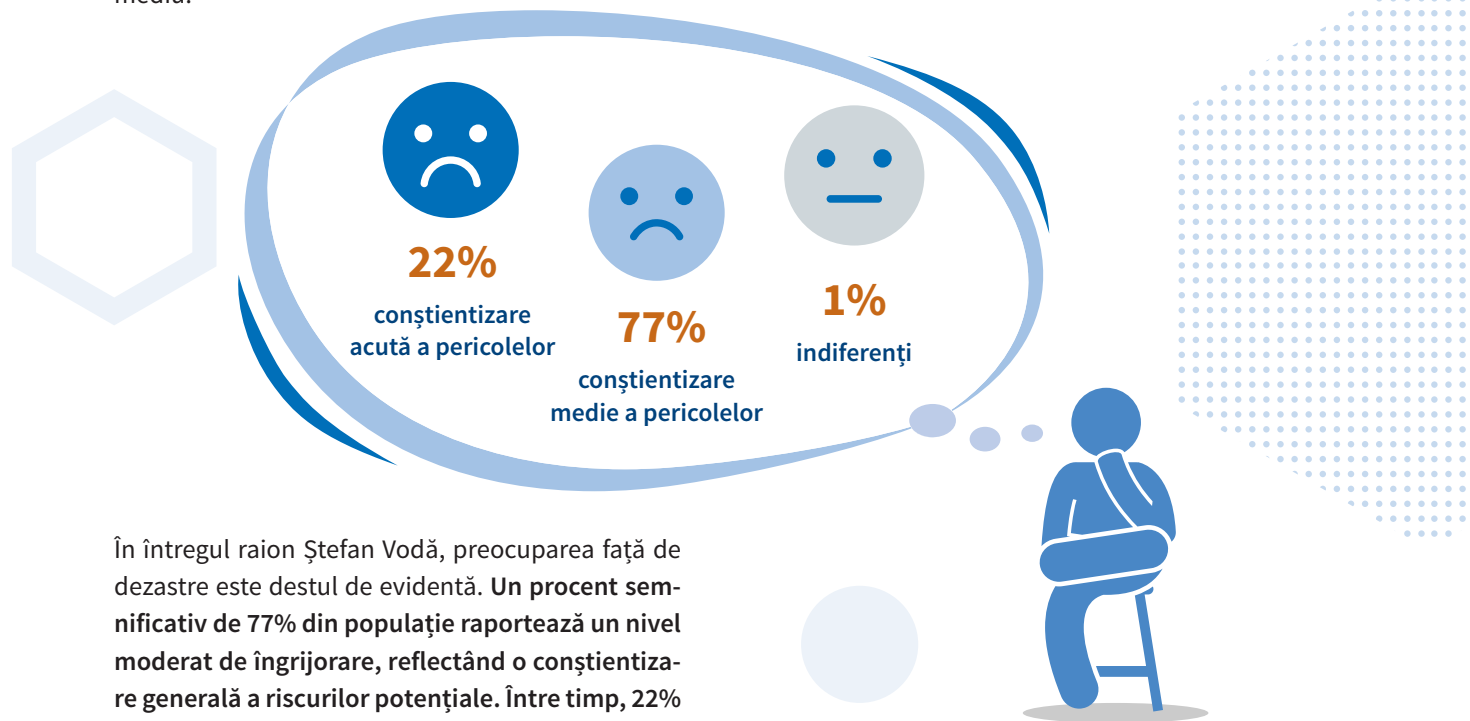
În urma unei evaluări extinse a nevoilor realizate în satul Talmaza, au fost implicate 17 persoane, care au oferit informații esențiale despre nevoile și provocările comunității. Această evaluare a fost completată de numeroase discuții de grup și întreveneri informative, în urma cărora au fost obținute date suplimentare și a fost asigurată integrarea diverselor perspective în procesul de planificare a pregătirii. În plus, au fost organizate întâlniri cu

Comitetelor de Management Comunitar, care au inclus reprezentanți ai autorităților publice locale, instituțiilor de învățământ, sectorului privat, comunităților locale, refugiaților și Inspectoratului General pentru Situații de Urgență (IGSU). Aceste discuții au colectat feedback valoros și s-au concentrat pe identificarea riscurilor potențiale și a evenimentelor cu o mare probabilitate de apariție în raionul Ștefan Vodă.

Figura 4. Clasificarea dezastrelor în funcție de probabilitatea de apariție și severitate

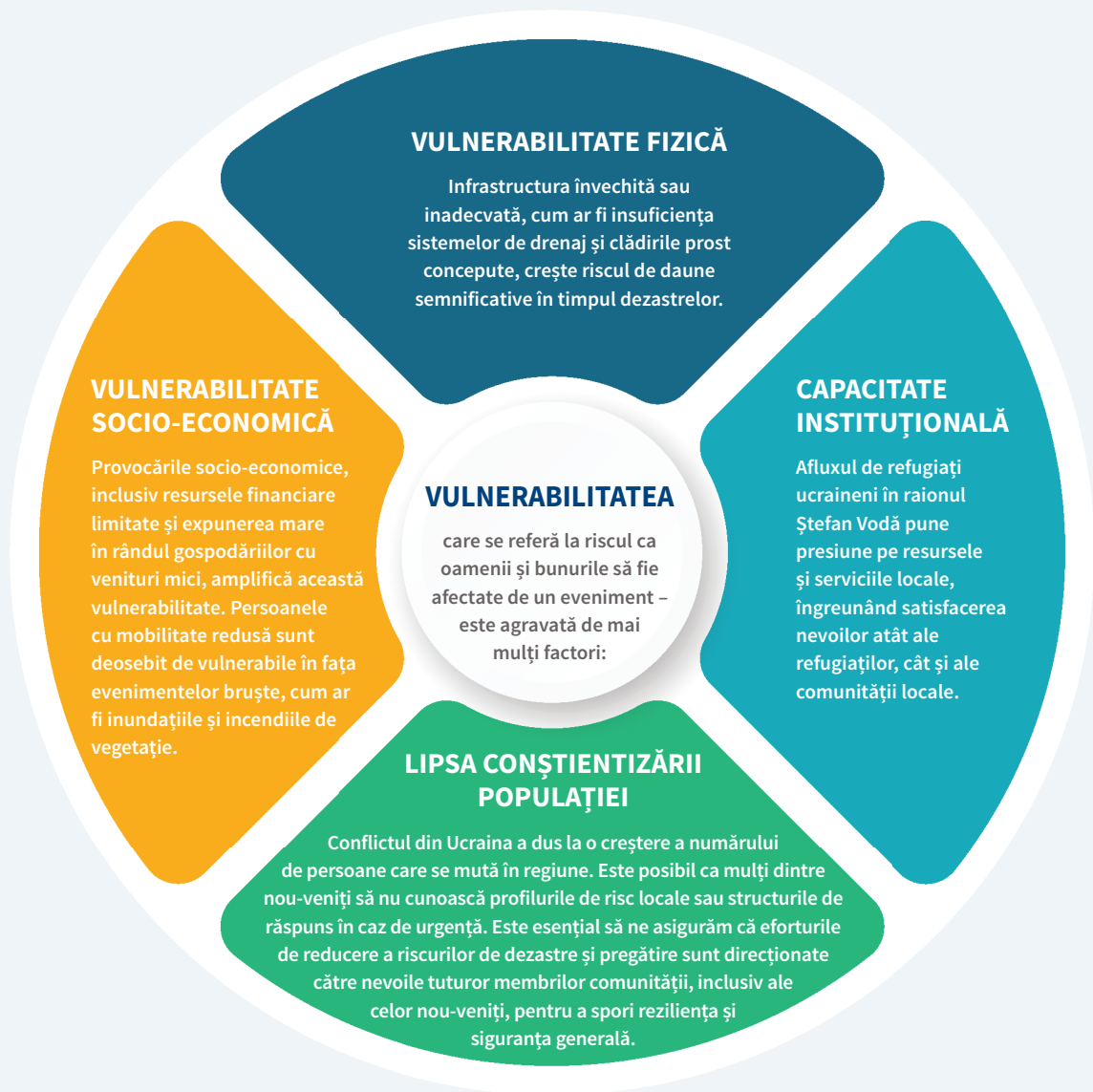
Populația satului Talmaza este destul de conștientă de riscurile de dezastre, având în vedere experiența directă pe care au avut-o cu inundațiile, incendiile și vânturile puternice. Evenimentele istorice au sporit această îngrijorare, deoarece pericolele afectează direct locuințele, afacerile și activitățile agricole ale locuitorilor. Proximitatea orașului de râuri și prevalența vegetației uscate îi agravează vulnerabilitățile și, prin urmare, gestionarea eficientă a riscurilor de dezastre este esențială pentru atenuarea riscurilor asociate cu acești factori de mediu.

În întregul raion Ștefan Vodă, preocuparea față de dezastre este destul de evidentă. **Un procent semnificativ de 77% din populație raportează un nivel moderat de îngrijorare, reflectând o conștientizare generală a riscurilor potențiale.** Între timp, 22% dintre locuitori exprimă o îngrijorare semnificativă, subliniind conștientizarea acută a pericolelor reprezentate de aceste riscuri. Remarcabil este că doar 1% din populație rămâne indiferentă, indicând că pregătirea pentru dezastre și reducerea riscurilor sunt probleme presante pentru majoritatea comunității.

Această distribuție a îngrijorării subliniază importanța strategiilor de gestionare a dezastrelor adaptate pentru a răspunde diferitelor niveluri de conștientizare și pregătire din raion, și pentru a spori reziliența în fața vulnerabilităților specifice regiunii.

EXPUNERE: Condițiile geografice și de mediu ale raionului, precum și practicile agricole, expun raionul și populația sa la mai multe pericole.

MĂSURI DE REDUCERE A RISCURILOR DE DEZASTRE – UN EFORT COMUN

Ca răspuns la aceste provocări, au fost identificate și implementate acțiuni specifice pentru a spori reziliența în fața dezastrelor. Aceste măsuri pot fi de lungă durată, cum ar fi îmbunătățirea sistemelor de drenaj pentru a reduce riscul inundațiilor, construirea de baraje împotriva inundațiilor și a sistemelor de protecție împotriva incendiilor, precum și investiția în sporirea conștientizării populației privind măsurile de siguranță împotriva incendiilor. De asemenea, pot include și măsuri pe termen scurt în pregătirea directă pentru un eveniment, cum ar fi construirea de baraje ad-hoc împotriva inundațiilor, golirea subsolurilor și înlăturarea materialelor inflamabile, precum și stocarea de alimente, gaze și materiale de încălzire pentru iarnă, pentru a fi pregătiți în fața furtunilor de zăpadă și a consecințelor lor.

Aceste acțiuni au fost întreprinse cu aportul semnificativ al populației, autorităților locale și altor părți interesate, inclusiv sectorul privat și instituțiile de învățământ. Procesul s-a axat pe o abordare participativă pentru a asigura că planurile răspund nevoilor și perspectivelor celor afectați direct de aceste riscuri. IGSU coordonează eforturile de răspuns în caz de urgență și oferă cursuri de instruire și resurse esențiale. Agenția Națională de Mediu (ANM) și Serviciul Hidrometeorologic de Stat (SHS) furnizează date esențiale pentru prognoza inundațiilor și sisteme de avertizare timpurie. Autoritățile locale, inclusiv primăria satului Talmază, sunt responsabile pentru implementarea modernizării infrastructurii și coordonarea activităților de pregătire la nivel comunitar. Sectorul privat și instituțiile de învățământ joacă, și ele, roluri esențiale în îmbunătățirea pregătirii locale și în intervențiile de urgență.

CATEGORIE	PERICOLE
Sezoniere	Temperaturi ridicate, secetă, incendii de vegetație, furtuni de zăpadă, îngheț, furtuni de grindină, invazii de insecte
Continue	Vânturi puternice, temperaturi ridicate, cutremure, alunecări de teren, inundații
Provocate de om/ tehnologice	Scurgeri de substanțe chimice, accidente auto, întreruperi de curent
Altele, specifice	Epizootiile, invaziile de insecte

Gestionarea eficientă a riscurilor de dezastre în satul Talmaza se bazează pe **colaborarea continuă între părțile interesate**. Prin valorificarea expertizei și resurselor lor, acestea pot colabora pentru a construi o comunitate mai rezistentă, capabilă să facă față și să se restabilească în urma viitoarelor amenințări.

În abordarea riscurilor de dezastre în satul Talmaza, a fost esențial să se ia în considerare un spectru larg de pericole potențiale în timpul fazei de evaluare. Această abordare asigură recunoașterea tuturor amenințărilor posibile, chiar dacă accentul principal este plasat pe cele mai probabile și grave dezastre, conform percepției comunității (a se vedea Figura 4). În cazul satului Talmaza, accentul va fi pus

pe secetă, inundații, vânturi puternice, temperaturi ridicate, incendii de vegetație și furtuni de zăpadă, care sunt considerate preocupările de bază. Totuși, o imagine completă include pericole suplimentare, cum ar fi furtunile de grindină, înghețul, cutremurele, alunecările de teren, epizootiile, invaziile de insecte și pericolele provocate de om sau tehnologice, precum scurgerile de substanțe chimice, accidentele auto și întreruperile de curent. De asemenea, este de menționat că unele dintre pericolele tehnologice pot fi consecințe ale pericolelor naturale. Prin urmare, pericolele au fost clasificate în modul de mai jos. Unele sunt sezoniere, iar altele pot apărea pe tot parcursul anului, ceea ce trebuie luat în calcul la elaborarea și planificarea măsurilor de pregătire.

CONSOLIDAREA REZILIENȚEI SATULUI TALMAZA

Cunoașterea riscului

- **Dezvoltarea Strategiilor de reducere a riscurilor de dezastre (DRR):** În raionul Ștefan Vodă, crearea hărților de risc detaliate și actualizarea lor periodică este esențială pentru identificarea și monitorizarea exactă a pericolelor. Aceasta ajută la stabilirea eforturilor prioritare de reducere a riscurilor și la integrarea informațiilor în programele municipale.
- **Integrarea riscurilor în reglementările de construcție:** Reglementările tehnice existente ar trebui să includă considerații legate de riscurile climatice și de dezastre pentru a asigura că clădirile și infrastructura sunt rezistente la stresuri de mediu și dezastre.

Gestionarea riscurilor

- **Consolidarea colaborării:** Îmbunătățirea colaborării între părțile interesate locale pentru ca gestionarea riscurilor de dezastre să devină o preocupare comună pentru toți cetățenii.
- **Sporirea conștientizării:** Autoritățile locale ar trebui să actualizeze și să educe regulat publicul cu privire la reducerea riscurilor și beneficiile acesteia.

Investiții în reziliență

- **Evaluarea și reabilitarea digurilor:** Evaluarea periodică a riscurilor și întreținerea continuă a digurilor pentru a preveni avariile și evita inundațiile.
- **Plantarea arborilor și refacerea vegetației în zonele cu risc ridicat:** Sporește reziliența la inundații prin stabilizarea solului și reducerea eroziunii, prevenind alunecările de teren și reducând daunele provocate de inundații. Aceasta răcorește zonele și atenuează insulele de căldură prin furnizarea de umbră. De asemenea, îmbunătățește calitatea aerului și susține biodiversitatea, contribuind la sănătatea ecologică generală.
- **Reabilitarea infrastructurii:** Sporește siguranța publică prin sporirea rezistenței clădirilor la dezastre. Prin acestea are loc modernizarea sistemelor de irigații pentru o gestionare mai bună a apei și îmbunătățirea sistemelor de drenaj pentru a reduce inundațiile.

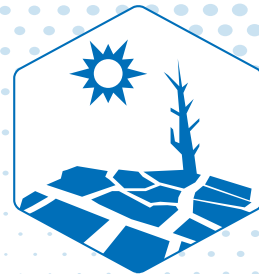
Îmbunătățirea pregătirii pentru dezastre

- **Sistemelor de avertizare timpurie:** Dezvoltarea sistemelor de avertizare timpurie bazate pe TIC (Tehnologia Informației și Comunicațiilor) pentru alerte rapide și răspuns eficient în caz de dezastru.
- **Asistență financiară standardizată post-dezastru:** Crearea unui mecanism standardizat și transparent pentru gestionarea și distribuirea ajutorului financiar post-dezastru.

PLANUL DE PREGĂTIRE PENTRU SATUL TALMAZA

Ce este seceta?

Seceta reprezintă o perioadă extinsă de precipitații neobișnuit de scăzute în raport cu norma așteptată pentru o anumită regiune. Aceasta generează un deficit de apă care poate afecta aprovizionarea cu apă, agricultura și mediul.

ACȚIUNI COMUNITARE

- ▶ Colectarea apei din precipitații.
- ▶ Aplicarea mulciului în jurul plantelor și acoperirea solului.
- ▶ Utilizarea eficientă a apei potabile și tehnice prin schimbări comportamentale și reutilizarea apei provenite din chiuvete, dușuri și mașini de spălat pentru irigații și alte utilizări non-potabile.
- ▶ Curățarea izvoarelor prin formarea de grupuri de voluntari locali și asigurarea echipamentelor necesare pentru această activitate.

ACȚIUNI ALE AUTORITĂȚILOR LOCALE

- ▶ Restaurarea sistemelor de irigație.
- ▶ Curățarea acumulărilor de apă în canalele de scurgere.
- ▶ Curățarea canalelor de drenaj în terenurile agricole.
- ▶ Reabilitarea stației urbane de pompare a apei din râul Nistru.

ACȚIUNI ALE INSTITUȚIILOR EDUCAȚIONALE

- ▶ Integrarea tematicii conservării și gestionării apei în curriculum în vederea sporirii conștientizării asupra importanței surselor de apă curată.
- ▶ Organizarea grupurilor de voluntariat în rândul elevilor pentru participarea la activități de curățare și întreținere sub supraveghere corespunzătoare.
- ▶ Implementarea activităților extracurriculare, cum ar fi plantarea de arbori și organizarea de ateliere privind conservarea apei.

ACȚIUNI ALE SECTORULUI PRIVAT

- ▶ Construirea bazinelor de captare a apei pentru crearea unui microclimat zonal.
- ▶ Reciclarea apei uzate.
- ▶ Curățarea canalelor de drenaj private.
- ▶ Restaurarea sistemelor de irigații.
- ▶ Consumul rațional al apei prin implementarea tehnologiilor eficiente, cum ar fi instalațiile cu debit redus, aparatele eficiente energetic, sistemele de irigație automatizate și sistemele de reciclare a apei.

PLANUL DE PREGĂTIRE PENTRU SATUL TALMAZA

Ce este inundația?

Inundația este o revărsare de apă peste terenul în mod normal uscat, cauzată de obicei de ploi excesive, revărsări de râuri sau topirea rapidă a zăpezii, care duce la pagube importante asupra proprietăților și perturbarea activităților normale.

ACȚIUNI COMUNITARE

- ▶ Construirea de clădiri departe de zonele de risc.
- ▶ Crearea de rezerve de saci cu nisip/pământ.
- ▶ Participarea la lucrările de consolidare a digurilor.

ACȚIUNI ALE AUTORITĂȚILOR LOCALE

- ▶ Întărire suprafeței barajului râului Nistru
- ▶ Stabilirea rezervei de saci pentru diguri
- ▶ Curățarea și adâncirea canalelor de drenaj urban
- ▶ Crearea Comisiei pentru Situații Excepționale
- ▶ Solicitarea Agenției Proprietății Publice și Agenției Apelor din Moldova să finalizeze consolidarea digului pe toată lungimea satului.

ACȚIUNI ALE INSTITUȚIILOR EDUCATIONALE

- ▶ Informarea elevilor despre riscurile potențiale.
- ▶ Organizarea activităților de salubritate a canalelor în zona Nistrului inferior.
- ▶ Pregătirea/adaptarea spațiilor temporare de cazare pentru victime (săli de sport ale unităților de învățământ).

ACȚIUNI ALE SECTORULUI PRIVAT

- ▶ Construirea de lacuri artificiale și canale de redirectionare a apei.
- ▶ Crearea de zone de protecție sub formă de bariere vegetale.
- ▶ Curățarea/deblocarea canalelor de drenaj private.
- ▶ Furnizarea de echipamente specializate pentru lucrările de consolidare a digurilor.
- ▶ Acordarea de sprijin APL în timpul execuției lucrărilor
- ▶ Crearea lacurilor de stocare a apei

Ce este vântul puternic?

Vântul puternic se referă la vânturi cu viteze semnificativ mai mari decât cele tipice, capabile să provoace daune clădirilor, copacilor și liniilor electrice, și să creeze condiții periculoase.

ACȚIUNI COMUNITARE

- ▶ Curățarea copacilor aflați în risc.
- ▶ Evaluarea și întreținerea surselor alternative de energie.
- ▶ Planificarea evacuării în condiții de siguranță.
- ▶ Deconectarea echipamentelor electrice de la sursele de energie.
- ▶ Evaluarea și întărirea elementelor acoperișurilor caselor rezidențiale.
- ▶ Evitarea deplasărilor.

ACȚIUNI ALE AUTORITĂȚILOR LOCALE

- ▶ Informarea populației.
- ▶ Pregătirea adăposturilor.
- ▶ Evaluarea și îndepărtarea ramurilor de copac în pericol de a cădea.
- ▶ Evaluarea și îndepărtarea obiectelor aflate în pericol de a cădea de la înălțime.

ACȚIUNI ALE INSTITUȚIILOR EDUCAȚIONALE

- ▶ Evitarea zonelor periculoase, cum ar fi liniile electrice sau copacii.
- ▶ Informarea despre acțiunile necesare în caz de vânt puternic.
- ▶ Solicitarea ajutorului în caz de pericol.
- ▶ Evitarea deplasărilor.

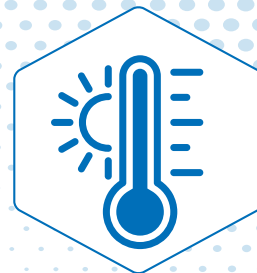
ACȚIUNI ALE SECTORULUI PRIVAT

- ▶ Deconectarea echipamentelor electrice de la sursele de energie.
- ▶ Evaluarea și îndepărtarea ramurilor de copac în pericol de a cădea.
- ▶ Evaluarea și îndepărtarea obiectelor aflate în pericol de a cădea de la înălțime.
- ▶ Evitarea deplasărilor.

PLANUL DE PREGĂTIRE PENTRU SATUL TALMAZA

Ce este temperatura înaltă?

Temperatura ridicată se referă la o perioadă în care temperatura aerului este semnificativ mai mare decât media pentru o anumită regiune sau perioada anului, ceea ce poate conduce la diverse probleme, cum ar fi riscuri crescute de stres termic, presiune asupra resurselor de apă și posibile impacturi asupra agriculturii și infrastructurii.

ACȚIUNI COMUNITARE

- ▶ Evitarea expunerii la soare în orele de vârf.
- ▶ Purtarea îmbrăcăminte ușoare, cum ar fi a celei din bumbac, în sau materiale sintetice care absorb umezeala.
- ▶ Purtarea îmbrăcăminte ușoare și de culoare deschisă și a pălăriilor pentru protecție suplimentară.
- ▶ Colaborarea cu furnizorii locali de servicii de sănătate sau organizațiile de sănătate publică pentru a desfășura cursuri de prim ajutor în cazul valurilor de căldură.

ACȚIUNI ALE INSTITUȚIILOR EDUCATIONALE

- ▶ Hidratarea regulată.
- ▶ Ajustarea temperaturii în sălile de clasă.
- ▶ Crearea de rezerve de apă potabilă.
- ▶ Evitarea expunerii la soare.

ACȚIUNI ALE AUTORITĂȚILOR LOCALE

- ▶ Informarea populației.
- ▶ Monitorizarea și intervenția în caz de incendii de vegetație.
- ▶ Amenajarea unor corturi de prim ajutor în locuri publice.
- ▶ Distribuirea apei potabile.
- ▶ Ajustarea regimului de muncă pentru a evita expunerea la soare în orele de risc crescut.

ACȚIUNI ALE SECTORULUI PRIVAT

- ▶ Irigarea regulată.
- ▶ Crearea de sisteme colective de irigație.
- ▶ Ajustarea regimului de muncă pentru a evita expunerea la soare în orele de risc crescut.
- ▶ Crearea de rezerve de apă potabilă.
- ▶ Hidratarea regulată a animalelor.
- ▶ Distribuirea apei potabile lucrătorilor zilieri.
- ▶ Instalarea protecțiilor solare/crearea de zone umbrite artificiale

PLANUL DE PREGĂTIRE PENTRU SATUL TALMAZA

Ce este incendiul de vegetație?

Incendiul de vegetație se referă la un incendiu de pădure sau un incendiu necontrolat care arde prin păduri, iarbă sau alte tipuri de vegetație, adesea alimentat de condiții secetoase și temperaturi ridicate, și poate provoca daune semnificative ecosistemelor, proprietăților și calității aerului.

ACȚIUNI COMUNITARE

- ▶ Respectarea regulilor de securitate antiincendiară.
- ▶ Curățarea vegetației uscate.
- ▶ Evitarea utilizării focului deschis.
- ▶ Utilizarea controlată a focului deschis în zonele periculoase.
- ▶ Voluntariat.

ACȚIUNI ALE AUTORITĂȚILOR LOCALE

- ▶ Contactarea Serviciului Național de Urgență 112.
- ▶ Asigurarea evacuării populației din zonele afectate.
- ▶ Instalarea sistemelor de protecție împotriva incendiilor.
- ▶ Cosirea vegetației uscate.
- ▶ Pregătirea rezervoarelor de apă.
- ▶ Curățarea canalelor de apă.
- ▶ Avertizarea agenților economici și a publicului despre riscurile incendiilor de vegetație

ACȚIUNI ALE INSTITUȚIILOR EDUCAȚIONALE

- ▶ Menținerea extincătoarelor în stare de funcționare.
- ▶ Informarea elevilor despre restricțiile privind utilizarea surselor de aprindere în scop de distracție.
- ▶ Organizarea de activități de curățenie.
- ▶ Menținerea extincătoarelor în stare de funcționare.

ACȚIUNI ALE SECTORULUI PRIVAT

- ▶ Reinstalarea/instalarea hidranților în apropierea vegetației expuse la risc.
- ▶ Crearea de falii protectoare (șanțuri).

PLANUL DE PREGĂTIRE PENTRU SATUL TALMAZA

Ce este furtuna de zăpadă?

Furtuna de zăpadă este un eveniment meteorologic sever caracterizat prin ninsoare intensă și vânturi puternice, conducând la acumulări semnificative de zăpadă, vizibilitate redusă și posibile perturbări ale transportului și activităților zilnice.

ACȚIUNI COMUNITARE

- ▶ Evitarea expunerii la un spațiu deschis.
- ▶ Pregătirea surselor alternative de încălzire, cum ar fi stocarea de combustibil (lemne de foc, propan, ulei de combustibil), dispozitive de încălzire portabile (încălzitoare cu baterii sau kerosen) și soluții de rezervă pentru energie (generatoare)
- ▶ Purtarea hainelor și cizme rezistente la vânt și impermeabile.
- ▶ Evitarea deplasărilor în caz de avertizări meteorologice.
- ▶ Echiparea vehiculelor cu echipamente de dezghețare (lopeți, nisip).

ACȚIUNI ALE INSTITUȚIILOR EDUCAȚIONALE

- ▶ Pregătirea strictului necesar, inclusiv hrană, apă potabilă și îmbrăcăminte caldă.
- ▶ Îmbunătățirea izolației termice a ferestrelor, ușilor.
- ▶ Furnizarea surselor alternative de încălzire (electrice, infraroșii, biomasă).
- ▶ Instituirea unui mecanism de informare.
- ▶ Pregătirea/adaptarea spațiilor temporare de cazare pentru victime (de exemplu, săli de sport).

ACȚIUNI ALE AUTORITĂȚILOR LOCALE

- ▶ Instruirea personalului pentru a oferi ajutor în caz de dezastru.
- ▶ Pregătirea spațiilor de cazare.
- ▶ Pregătirea hranei pentru victimele dezastrelor.
- ▶ Furnizarea surselor alternative de încălzire.
- ▶ Organizarea/contractarea tehnicii de intervenție.
- ▶ Pregătirea rezervelor de materiale antiderapante.
- ▶ Contactarea Comisiei Locale pentru Situații Excepționale.
- ▶ Activarea Punctului de Management Teritorial în situații excepționale.

ACȚIUNI ALE SECTORULUI PRIVAT

- ▶ Instalarea plaselor de siguranță de-a lungul drumurilor.
- ▶ Construirea de garduri protectoare de-a lungul drumurilor.
- ▶ Furnizarea de echipamente specializate pentru îndepărtarea zăpezii.
- ▶ Oferirea de suport pentru persoanele vârstnice vulnerabile.

PLANUL DE PREGĂTIRE PENTRU SATUL TALMAZA

2024

„Dezvoltarea comunităților reziliente în raionul Ștefan Vodă”

Acest plan este realizat cu sprijinul generos al poporului american prin intermediul Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Conținutul este responsabilitatea Helvetas Moldova și nu reflectă neapărat punctul de vedere al USAID sau al guvernului Statelor Unite.

Partener strategic de implementare:

Inspectoratul General pentru Situații de Urgență al MAI

CONTACTE:

helvetas.org

HelvetasMoldova

feedback.moldova@helvetas.org

(+373) 80010821